

Kuva: Juhani Päivärinta

Luonnehdinta

Vennajäärä on yleissävyltään harmaita, tosin sen yläpuoli on kirjailtu pienin keltaisin ja mustin täplin ja läiskin. Se on keskikokoinen (10–15 mm pitkä) ja hyvin tukevarakenteinen sarvijäärä. Sen ruumis on leveä ja lyhyt, tuntosarvet paksut ja melkein ruumiin pituiset.

Elinympäristö ja levinneisyys

Vennajäärän toukka elää pääasiassa tammella, mutta myös lehmuksella, paksujen kuolleiden oksien ja runkojen kuoren alla. Suomessa toukkia on tavallisesti tavattu maassa makaavista puista ja yleensä paksuhoista oksista. Toisinaan vennajäärä elää myös huonokuntoisissa elävissä puissa. Vennajäärän toukkavaihe kestää ainakin kaksi vuotta, jonka jälkeen se kotoituu kuoren alla tai puuhun kaivetussa matalassa ontelossa.

Vennajäärä esiintyy vain lounaisimmassa Suomessa, mikä lienee jäännös aikaisemmasta laajemmasta levinneisyydestä. Lajista on tehty Turun Ruissalossa havaintoja pitkin 1900-lukua. Saaren itäosassa vennajäärää on löydetty lähes kahdestakymmenestä paikasta. Lisäksi lajista on useita havaintoja 1940-luvulta Turun Katariinanlaaksosta ja Paraisten Lenholmista. Näistä paikoista ei ole uudempia havaintoja, mutta lajia ei ole etsitty järjestelmällisesti.

Nykytila ja uhkatekijät

Vennajäärän kantaa esiintymisalueella on pidetty melko vakaana, koska löytöjä on aivan viime vuositakin useita. Vennajäärän tunnetut esiintymispaikat ovat kaikki suojeltuja, Ruissalo tosin vain osittain. Lajia uhkaavat lähinnä satunnaistekijät. Vennajäärän muiden mahdollisten elinpaikkojen elinympäristöjä suojelevat luonnonsuojelulain ja metsälain säädökset. Luonnonsuojelulain suojeltuihin luontotyyppeihin kuuluvia jalopuumetsiköitä ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu. Lisäksi osa elinympäristöistä on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (rehevät lehtolaikut), joiden ominaispiirteet tulee säilyttää.

Hoitosuositukset

Vennajäärän elintapoja pitäisi tutkia lisää, sillä sen elinympäristövaatimukset tunnetaan edelleen puutteellisesti. Lajin säilymistä tulee edistää jättämällä kuolleet puut ja maahan pudonneet oksat paikalleen.

Lähteet

- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Landvik, M. 2000. Katsaus vennajäärän (*Mesosa myops*) esiintymisiin Suomessa. – Lounais-Suomen ympäristökeskuksen moniste 23/2000. 13 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kempainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1986. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II. Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö. 466 s.